

ΝΑ ΚΥΡΙΑΡΧΗΣΗ Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ ἐθνικὸ συντάραγμα, ποὺ ξέσπασε ἀπὸ προχτές τὸ Σάββατο, μένουν κάπια σημεῖα σκοτεινά. Ἀνακοινώθηκε ὅτι δὲν ἐσυμφώνησε ὁ Βασιλεὺς νὰ βγοῦμ' ἀπ' τὴν οὐδετερότη καὶ γι αὐτὸ ἔπεσε ἡ Κυβέρνηση τοῦ Βενιζέλου. Μὰ τὸ νὰ δείξῃ τόση ἐπιμονὴ ὁ Βασιλεὺς ὕστερ' ἀπὸ τὴν τελευταία πρόταση τοῦ Βενιζέλου, τῆς μιᾶς μεραρχίας, τῆς μιᾶς ταξιαρχίας στὸ τέλος, μᾶς μένει ἀνεξήγητο ἢ τουλάχιστο δυσκολοξήγητο μὲ τοὺς λόγους ποὺ ἐπρόβαλε τὸ Ἐπιτελεῖτο. Κι ἀκόμη πιὸ ἀνεξήγητο καὶ σκοτεινὸ εἶναι τὸ νὰ κηρύχῃ ὁ Βενιζέλος ὅτι ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ δὲ συμφώνησε μαζί του ὁ Βασιλεὺς ἐχάθηκε ἀγύριστα ἡ εὐκαιρία γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τὴν ἐθνικὴ ἀποκατάστασή μας, ὅτι, ὅσο σύντομα καὶ ἂν ξανάρθῃ στὴν Κυβέρνηση, δὲν μπορεῖ πιά νὰ κολουθήσῃ τὴν πολιτικὴ ποὺ ὑποστήριξε ὡς πού ἔπεσε, ὅτι τώρα κ' ὕστερα δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ κυττάξουμε, πῶς θὰ διατηρήσουμε τὰ ὅσα ἔχουμε, καὶ νὰ μᾶς εὐχαριστημένοι, ἂν τὸ κατορθώσουμε. Μυστήρια, ποὺ πρέπει νὰ τὰ λύσουμε, μὰ ποὺ δὲν εἶναι δυνατό νὰ ἔχουμε βεβαιότητα στὴ λύση τους. Μυστήρια, ποὺ δὲ βλέπουμε τὴ σκοπιμότητά τους. Τί ἐννοεῖ ὁ Βενιζέλος;

Ἀπὸ τὴ διατύπωση ποὺ δίνει στὴ βεβαίωσή του δὲ μᾶς φαίνεται πῶς ἐννοεῖ ὅτι, ὡς πού νὰ συμφωνήσῃ, ἂν εἶν' ἀργότερα νὰ συμφωνήσῃ ὁ Βασιλεὺς μαζί του ἐχάθηκε ἡ εὐκαιρία, γιατί δὲ θὰ μᾶς θέλουν πειὰ οἱ σύμμαχοι, ἐπειδὴ θάχῃ παρθεῖ ἡ Πόλη κ' ἴσως θάχῃ λείψει κ' ἡ κἀπὶα συμφορτικὴ σ' ἐμᾶς ἀσυμφωνία των γιὰ τὴν ὁριστικὴ τῆς τύχῃ. Νὰ ὑποθέσουμε πάλι πῶς πίστευε ὅτι καὶ ἄλλα κράτη, σὰν τὴ Ρουμανία λ. χ., θάκολουθούσανε τὴ στάση μας, μὰ τώρα γύρισαν καὶ κεῖνα ὁριστικὰ στὴν ἀντίθετη πλευρὰ κ' ἔτσι δὲν μπορούμε πειὰ νὰ ἐλπίζουμε ὅτι ἐλπίζαμε ὡς προχτές, κ' αὐτὸ μᾶς φαίνεται ἀπίθανη ὑπόθεση. Κ' ἔρχεται στὸ νοῦ μας κἀπὶ ἄλλο, ποὺ μᾶς κάνει κακὸ νὰ τὸ πιστεύουμε, μὰ ποὺ σὲ τέτια μιὰ περίσταση, ὅπου *Suprema Lex* πρέπει γιὰ ὅλους μας νὰ εἶναι τὰνθρωπιστικὰ ἰδανικά καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ὁλότητος, ὅχι τοῦ κράτους μόνο τοῦ Ἑλλαδικοῦ ἢ σωτηρία, ἔχουμε χροὸς ὅσω ἀπὸ τὰ δόντια νὰ τὸ ποῦμε καὶ νὰ τὸ συζητήσουμε: Μήπως ὁ Βασιλεὺς μας, ἔχοντας σύμβουλο κι ὁδηγητὴ τὴ γερμανικὴ σπουδὴ του καὶ τοὺς λίγους γερμανόπληχτους ἐραστὲς τῆς χοντρῆς καὶ βαρεῖας μπόττας, τῆς μπόττας ποὺ σιχαινόμαστε ἐμεῖς, μὲ τὴν ἄρνησή του νὰ δεχτῇ τὸ πρόγραμμα τοῦ Βενιζέλου ξεφανερώθηκε πειὰ καθαρὰ ὡς γερμανόφιλος καὶ βρεθήκαμε μπροὺς σὲ προδηλωμένη γνώμη τῆς *Entente*, ὅτι σὲ τέτια περίπτωσι δὲ θὰ ἐπιτρέψῃ ποτὲς τὸ μέγαλωμα τοῦ Ἑλλ. Βασιλείου, ἀφοῦ αὐτὸ θὰ ἔχῃ ἀρχηγὸ ἓνα πρόσκοπο

τῆς Γερμανίας; Μήπως αὐτὸ εἶναι ποὺ ἀπέλειπε τὸ Βενιζέλο;

Μ' ἂν ἀληθεύῃ πῶς τὰ αἰσθήματα τοῦ Βασιλεῖς μας εἶν' ἀντίθετα πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑθνους, δὲν καταλαβαίνουμε, γιατί νὰ θελήσουν καὶ καλὰ οἱ τρεῖς προστάτρες μας δυνάμεις, ἐνῶ τοὺς φταίει ἓνα πρόσωπο, ἔτσι φριχτὰ νὰ ἀδικήσουν ἓνα ἔθνος κἀπὶ παραπάνου ἀπὸ φιλικὸ τους καὶ νὰ μὴ μᾶς προβάλουν ἢ τώρα ἢ ἀργότερα τὸ δίλημμα: Τί προτιμάτε, αὐτόνε τὸ Βασιλεῖς, ποὺ δὲν τὸν θέλουμε ἐμεῖς, μὲ τὴ μισὴ Ἑλλάδα ἢ κείνον ποὺ θέλουμε μ' ὁλόκληρη; Τὴν νὲ νομίζει φέουδο τὴν Ἑλλάδα ὁ Βενιζέλος καὶ τὸν Κωσταντῖνο φεουδάρχη; Κι ἂν προβαλθῇ τὸ δίλημμα ποὺ εἶπαμε, νομίζει πῶς τὸ ἔθνος δὲ θὰ προτιμήσῃ ἀπὸ τὸ ναυτοχρονισμὸ νάποχωριστῇ κἀπὶ, ὅσο μεγάλος κι ἂν εἶν' ὁ πόνος του γι αὐτό, ἀπὸ τὸν Κωσταντῖνο τὸ λατρεμένο βασιλιά του ἢ πῶς αὐτὸς, ὁ ἴδιος λατρεμένος βασιλεὺς, ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ταυριάζῃ τὰ αἰσθήματά του μὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὰ αἰσθήματα, θὰ εἶναι τόσο λίγο ἱπποτικὸς, ὥστε νὰ δεχτῇ νὰ καταστραφῇ γιὰ χατίρι τοῦ ἓνα Ἑθνους ποὺ τὸν ἔχει βασιλιά του καὶ τὸν δοξάζει καὶ νὰ μὴν προτιμήσῃ νὰ θυσιάσῃ τὸ θρόνο του; Δὲν μπορούμε νὰ πιστέψουμε ὅτι ἔτσι νομίζει ὁ Βενιζέλος κι ὅτι ἀπ' αὐτὸ προέρχεται ἡ ἀπελπισία του, ὅσο κι ἂν βλέπουμε κ' ἐμεῖς τὸ ἀπροχώρητο ποὺ γεννήθηκε τὴ στιγμὴ ποὺ ἓνας τέτιος βασιλεὺς σὰν τὸν Κωσταντῖνο, ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ, λατρεμένος, ὅπως εἶπαμε καὶ πρὶν, καὶ μὲ τὴ δόξα δυὸ πολέμων, βρεθήκα ἀσύμφωνος μὲ τὴν Κυβέρνηση σ' ἓνα τέτιο ζήτημα. Δύσκολο βέβαια νὰ πειστῇ μεγάλο μέρος τοῦ λαοῦ ὅτι δὲν ἔκρινε σωστὰ ὁ Βασιλεὺς κι ἀκόμη δυσκολώτερο νὰ πειστῇ ὁ Βασιλεὺς πῶς ἡ πολιτικὴ του εἶναι καταστρεφτικὴ γιὰ τὸ Ἑθνος, μὰ ὅχι καὶ ἀδύνατο, νομίζουμε, καὶ γι αὐτὸ δὲ θέλουμε νὰ πελπιστοῦμε καὶ νὰ παραδεχτοῦμε μὲ τὸ Βενιζέλο, ὅτι πάει πειὰ, πέταξε τὸ πουλί. Πιστεύουμε πῶς ὅταν διαφωτισθῇ ὅσο μέρος τοῦ Ἑθνους δὲν εἶναι φωτισμένο γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ Βενιζέλου, θὰ πειστῇ ἀδίσταχτα—ἐξὸν βέβαια τὸν Πάπ καὶ κἀποιους ἄλλους—καὶ πῶς, ὅταν πειστῇ ὁ Βασιλεὺς ὅτι δὲν ἔχει δίκιο ἢ τουλάχιστο, ὅταν δῇ, ὅτι τὸ ἑλληνικὸ Ἑθνος σωστὰ ἢ στραβά, ἀδιάφορο, εἶναι ἀποφασισμένο νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχη του μὲ κείνους ποὺ συμπαθεῖ, δὲ θὰ διστάσῃ ἢ νὰ κολουθήσῃ καὶ αὐτὸς τὴν τύχη τοῦ Ἑθνους ἢ, ἂν βλέπῃ ὅτι ἔχει αἰσθήματα ἀταίριαχτα μὲ τὴν πολιτικὴ τοῦ Ἑθνους καὶ τοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ τἀλλάξῃ, νὰ θυσιάσῃ, ὅπως εἶπαμε καὶ πᾶρα πάνου, τὸ θρόνο του. Μὰ γιὰ νὰ γίνῃ αὐτό, πρέπει νὰ λείψῃ ἡ μυστικότης. Γι αὐτὸ εἶπαμε ὅτι δὲ βλέπουμε τὴ σκοπιμότητά της. Νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ φῶς καὶ νὰ γίνῃ μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα. Γιατί ὅσα λέμ' ἐδῶ ἐμεῖς βαλίζονται σὲ μιὰ ὑπόθεση ποὺ κάνουμε, ποὺ μόνο μ' αὐτὴ μπορούμε νὰ ξηγήσουμε τὴν ἐπιμονὴ τοῦ Βασιλεῖς στὴν ἄρνησή του νὰ δεχτῇ τὸ πρόγραμμα τοῦ Βενιζέλου, μὴ μπορώντας νὰ τὴν ἐξηγήσουμε μὲ

τὸ νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι ἡ πεποίθησις τοῦ Βασιλεῦς εἶναι πὼς θὰ νικήσουν ἄφροντα οἱ Γερμανοί· τέτια πεποίθησις πάλι, ἀχώνευτο πρᾶμα μᾶς φαίνεται· ἀφοῦ λοιπὸν ὅσα λέμε στηρίζονται σὲ μιὰ ὑπόθεσιν, δὲν μπορούμε νὰ πάρουμε καὶ ὄρκο πὼς δὲν μπορεῖ νὰ ναι καὶ ἄλλοιῶς τὰ πράματα. Γι' αὐτὸ νομίζουμε πὼς ἔχουν χρέος καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Βενιζέλος νὰ φήσουν ἐν μυστικότητι καὶ νὰ μᾶς ἐκθέσουν τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἰδέαν τοὺς ὁρθὰ κοφτὰ ἀφίνοντας ἄγχιτα μόνο τὰ σημεῖα, ὅπου θὰ πρόκειται γιὰ σχέσεις τῶν τριῶν Κρατῶν τῆς Entente, ἂν τυχὸν ἔξορῃ· ἡμεῖς μπιστευτικὰ τίποτα ἰδιαιτέρο ἀπὸ τὰς σχέσεις τοὺς ποὺ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὰ ἑλληνικὰ ζητήματα. Ὅταν γίνῃ αὐτὸ δὲν ἔχουμε ἀμφιβολία ὅτι θὰ φανῇ, ὅτι ὁ Βενιζέλος μὲ τὴν πολιτικὴν του ἀντιπροσώπευε τὴν Ἑθνικὴ θέλησιν.

Γιὰ τὰ αἰσθήματα τῶν Ἑλλήνων, ἃς βγῇ νὰ τάρνηθῃ ὅποιος ἔχει τὸ κουράγιόν, ὅτι δὲν εἶναι μὲ τὸ μέρος ποὺ ἴσως θέλει ὁ Βασιλεὺς, ὅτι εἶναι μὲ τὸ μέρος τῆς Entente. Καὶ δὲν μπορούσε νὰ ναι ἄλλοιῶς. Δὲν μποροῦν νὰ ξεχάσουν οἱ Ἕλληνες τὸ Ναυαρίνο καὶ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Μαιζών. Δὲν μποροῦν νὰ ξεχάσουν ὅτι μὲ Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον ἀναγκάστηκε νὰ γνωρίσῃ ἡ Τουρκία τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς μικρῆς τοῦ Καυδοδίστρια καὶ Ὁθωνά Ἑλλάδας. Δὲν μποροῦν νὰ ξεχάσουν ὅτι τὰ Ἐφτάνησα ἡ Ἀγγλία τὰ παραχώρησε, ὅτι Γαλλία καὶ Ἀγγλία στὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου συνηγόρησαν γιὰ νὰ πάρουμε ὅ,τι πῆραμε τότες. Δὲν μποροῦν νὰ ξεχάσουν ὅτι αὐτὲς οἱ Δυνάμεις εἶναι κείνες, ποὺ ἠθικὰ καὶ ὕλικα μᾶς συντρεξαν στοὺς τελευταίους μᾶς πολέμους καὶ ὅτι ἡ Γαλλία ὕστερα μᾶς ἔδωσε τὸ γνωστὸ δάνειον, ἐνῶ ἂν μυριζόντουσαν ἡ Γερμανία μὲ τὴν Αὐστρία τὴν Ἱδρυσιν τῆς Βαλκανικῆς συμμαχίας, ἡ Ἑλλάδα ἔδωκεν ἡμεῖς ποτὲς ὅξω ἀπ' τὴν γνωστὴ Μεσούνα. Ἀλήθεια, δὲν ξεχνᾶμε καὶ τὴν συνηγορίαν τοῦ μεγάλου τοῦ Ἰσλάμ προστάτη Καΐσερ, ποὺ κάποτε μεταμορφώνεται καὶ σὲ κήρυκα τοῦ Χριστοῦ, τὴν συνηγορίαν γιὰ τὴν Καβάλλα, μὰ δὲν μπορούμε νὰ μὴν ποῦμε κιόλας πὼς μᾶς τὴν ἔβγαλε πολὺ ξινή.

Καὶ μόνο τὰ αἰσθήματά μας εἶναι μὲ τὸ μέρος τῆς Entente, καὶ ὅχι καὶ τὰ συμφέροντα· Εἶναι ἀνάγκη νὰ θυμίσουμε πὼς οἱ Γερμανοὶ εἶναι οἱ σύμμαχοι τοῦ φυλετικοῦ ὄχρου μας, τοῦ Τούρκου, καὶ ὑποστηρίζουν τὸ κράτος κείνο τὸ ἀκατονόμαστο, ποὺ κρατᾷ σκλαβωμένην τὴν μισὴ ἑλληνικὴ φυλὴ καὶ μᾶς ἔστειλε διωγμένους σὰ σκυλιά, κατακλεμένους καὶ ἐλεινοὺς τοὺς πρόσφυγες ποὺ ἔχουμε καὶ δὲν μπορούμε νὰ τοὺς συντηρήσουμε· Καὶ πὼς εἶναι ἡ Entente κείνη ποὺ δουλεύει τώρα νὰ συντρίψῃ τὸ ζυγὸν τοῦ Τούρκου· Εἶναι ἀνάγκη νῆ τὸ ποῦμε πὼς στὴ Μεσόγειον καὶ στὸ Αἰγαῖον, ὅπου εἶν' ἡ θέσις μας ἡμεῖς, δὲν ἔχει καμμιὰ θέσιν ἡ Γερμανία καὶ πὼς δὲν εἶναι βέβαια, συμφέρον μας νὰ γίνῃ τόσο δυνατὴ ὥστε νὰ μᾶς σαρώσῃ, γιὰ νὰ βγῇ ἐκεῖ ποὺ θέλει· Δὲν εἶναι τὸ συμφέρον μας, μὲ τὴν θαλασσοκρατορίαν τῆς Ἀγγλίας, ποὺ εἶναι καὶ γειτό-

νισσά μας μὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ μὲ τὴν Μάλταν, νὰ ἔχουμε ὅσο μπορεῖ στενότερον δεσμό· Ἀπ' αὐτὴ δὲν περιμένουμε νὰ πάρουμε τὴν Κύπρον· Στὴν Αἴγυπτον, στίς ἄλλες ἀποικίας τῆς Ἀγγλίας, στὴν Ἀμερικὴν, χώρα Ἀγγλοσαξωνικὴ καὶ αὐτὴ, δὲ ζοῦν ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἕλληνες· Σ' αὐτὲς τὶς Δυνάμεις τῆς Entente δὲν πολοῦμε τὰ πειότερα προϊόντα μας, ἐνῶ ἀπ' τὴν Γερμανίαν σκεδὸν μόνον ἀγοράζουμε· Σ' αὐτὲς δὲ χρωστούμε τὸ πειότερον δημόσιον χρέος μας· καὶ δὲ θὰ δανειστοῦμε πάλι ἀπ' αὐτὲς μεθαύριο· Δὲν εἶν' ἀπ' τὴν Γαλλίαν καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ποὺ, στὸν πόλεμον ποὺ κάνουν ἐναντία στὴν Τουρκίαν τώρα, θὰ εἴχαμε τὴν μεγαλύτερην ἐξασφάλισιν καὶ ἀνάπαυσιν, ἂν ἔπεφταν στὰ χέρια τοὺς πληθυσμοὶ ἑλληνικοί·

Κι ἀφοῦ αὐτὰ ναι τὰ αἰσθήματα καὶ αὐτὰ ναι τὰ συμφέροντά μας, δὲν εἶναι ἀρκετὸς λόγος αὐτὰ γιὰ νὰ μᾶς κάνουν νὰ πολεμήσουμε στὸ πλευρὸν τῆς Entente· Νομίζουμε πὼς παραεῖναι. Μὰ ὅταν σ' αὐτὰ προστεθῇ καὶ τὸ συμφέρον ποῦχουμε νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ μακελειὸν ποὺ ὀλοένα ἀπλώνεται, ὁ πόλεμος ὁ Εὐρωπαϊκός, καὶ εἶν' ἐλπίδα νὰ τελειώσῃ, ὅταν μπαίνοντας ἡμεῖς στὸ χορὸν παρασύρουμε μὲ τὸ παράδειγμα μας καὶ τοὺς ἄλλους οὐδετέρους· Κι ὅταν προσιτεθῇ τὸ κέρδος ποὺ θάχουμε ἀπ' τὴν συντριβὴν τῆς στρατοκρατίας, τὴν οἰκονομίαν ἀπ' τὸν μετριασμόν τῶν ἀτέλειων τῶν ἐξοπλισμῶν· Καὶ ὅταν τέλος προστεθῇ τὸ σπουδαιότερον, τὸ μεγαλύτερον, τὸ σωτηριώτερον γιὰ μᾶς, κείνο ποὺ θὰ μᾶς ξαναγεννήσῃ, θὰ μᾶς ἀπολυτρώσῃ ἀπ' τὴν ἀβάσταχτη ἔννοια καὶ τὸν καὺμὸν γιὰ τοὺς ὑποδούλους καὶ θὰ μᾶς κἀνῃ νὰ δομήσουμε ἀσυγκράτητοι στὸ δρόμον τοῦ πολιτισμοῦ δίχως ἐμπόδια καὶ περισπασμοὺς, ὁ βέβαιος διαμελισμὸς τῆς Τουρκίας καὶ ἡ βέβαιη ἀπόχρησις τῆς δυτικῆς Μ. Ἀσίας, σὲ περίπτωσιν ποὺ θὰ λάβουμε μέρος στὸν πόλεμον, καὶ ἡ συμμετοχὴ μας στὴ διοίκησιν τοῦδέτερου Κράτους τῆς Πόλης, ποὺ δίχως πολέμους θὰ καταντήσῃ «μὲ χρόνια, μὲ καιροὺς» νὰ γίνῃ ἑλληνικὸν· Κι ὅταν κείνο ποὺ μᾶς ζητοῦν νὰ κάνουμε ἡμεῖς, νὰ λάβουμε μέρος στὴν ἐκστρατείαν γιὰ τὴν Πόλιν, εἶναι φόβος νὰ τὸ κάνουν οἱ Βούργαροι· Κι ὅταν ἐκεῖνο ποὺ διστάζουμε νὰ κάνουμε, ἔτοιμη εἶναι νὰ τὸ κἀνῃ ἡ Ἰταλία παίρνοντας ἀντάλλαγμα τὴν Δυτικὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ὅ,τι ἄλλο μπορέσῃ· Κι ὅταν μὴν πηγαίνοντας τώρα μὲ τὴν Entente βρεθοῦμε στὸ τέλος ἀποξενωμένοι γιὰ καλὰ ἀπὸ Θράκην καὶ Μ. Ἀσίαν· Κι ὅταν δὲν εἶναι παράξενον νὰ τύχῃ, οἱ Βούργαροι νὰ μὴν κάνουν κείνο ποῦπαμε, ἀλλὰ νὰ πάρουν θάρρος ἀπὸ καμμιὰ λιτυχίαν τῶν Αὐστριακῶν καὶ νὰ ριχτοῦν ἐπὶ τῆς Σερβίας, καὶ ἡμεῖς, γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ πάλιν ἡ καρδιά τῶν Γερμανῶν καὶ ἀπὸ πεποίθησιν γιὰ τὴν νίκην τοὺς νὰ μὴ συμμορφωθοῦμε μὲ τὸ συμμαχικὸν ὄρον, νὰ συμβῇ ὅμως στὸ τέλος νὰ νικήσῃ ἡ Entente, ποὺ θάξῃ πρώτη φιληνάδα τῆς τῆς Σερβίας, μὴ Σερβίας, ποὺ ἴσως θάξῃ ὁρεξὴ νάβγῃ νὰ πάρῃ ἀέρα στὸ Αἰγαῖον· Δὲν εἶναι λόγοι τοῦτοι σοβαροί, καὶ τόσοι ἄλλοι ποὺ μπορεῖ κανεὶς ἀκόμη νὰ ραδιάσῃ, γιὰ νὰ μᾶς κάνουν μὲ

πηδήματα να τρέξουμε να κάνουμε ό,τι ἐπρὶναι ὁ Βενιζέλος; Μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν παραδεχτῇ ὅτ' εἶναι θέληση ἐθνικὴ νὰ βγοῦμε ἀπ' τὴν οὐδετερότη, τώρα ποὺ θὰ μᾶς ὠφελήσῃ ἡ Ἑξοδο, καὶ νὰ πᾶμε μὲ κεινούς ποὺ εἶναι φυσικὸ; Τί ὀρισμὸ ἀνταλλαγμάτων νὰ μᾶς κάνουν, ἀφοῦ τὰ ἀνταλλάγματα θὰ ὀριστοῦν στὸ γενικὸ ξεκαθάρισμα, ἀλλὰ μόνο γιὰ ὅσους λάβουν ἔγκαιρα μέρος στὸν πόλεμο; Καὶ σὲ τί νὰ μᾶς καλέσουν; Περιμένουμε κάλεσμα γιὰ νὰ μπούμε στὸ δικὸ μας σπίτι; Ἐμεῖς πρέπει νὰ τοὺς καλέσουμε κεινούς. Οὔτε κι αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἀντίθετο ἐπιχείρημα ἔχει καμμιὰν ἀξία, ποὺ τὴν γράφε, νομίζουμε, ἡ «Νέα Ἡμέρα», ὅτι ναι μὲν τώρα δὲ μᾶς ζητοῦν οὔτε δόλαρη μὴ μερραρχία, ὕστερα ὅμως θὰ μᾶς παρασύρουν νὰ στείλουμε κι ἄλλα στρατεύματα καὶ γιὰ διάφορα μέρη. Ἄς συλλογιστοῦμε τοῦτο τὸ πολὺ ἀπλό, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸ οἱ σύμμαχοί μας νὰ μᾶς ζητήσουνε νὰ φήσουμε ἀφύλαχτα τὰ σύνορά μας ὅπως τοὺς ἐπροβάλαμε τώρα τὴν ἀνάγκη γιὰ τὴν ἄμυνά μας κι ἀναγνώρισαν πὼς ἔχουμε δίκιο, τὸ ἴδιο θὰ προβάλλουμε κι ἀργότερα καὶ δὲ θὰ στείλουμε νέο στρατό. Γιατί ἀπ' τὴ Σερβία ὅχι μόνο δὲ ζητοῦν, παρὰ καὶ θέλουν νὰ τὴ βοηθήσουν; Ἔτσι κι ἀπὸ μᾶς δὲ θὰ ζητήσουν ἄλλα, ἐξὸν ἂν προστεθῇ κ' ἡ Βουργαρία στὴν ἴδια συμμαχία καὶ χρειαστῇ ὅλοι μαζί νὰ τραβήξουμε γιὰ τὰ βόρεια ἢ ὅπου ἄλλου.

Γιὰ τὴν ἄμεση ἔξοδο ἀπ' τὸν οὐδετερότη μας καὶ μὲ τὸ μέρος τῆς μιᾶς Entente μοναχὰ ἀντίρρηση, ὅπως εἶναι τώρα τὰ πράγματα, μπορεῖ νὰ σταθῇ: Τί θὰ κάνουμε, ἂν νικήσουν οἱ Αὐстроγερμανοί; Πρὶν ἀπαντήσουμε, ἄς ρωτήσουμε πρῶτα: Καὶ τί θὰ γίνῃ, ἂν, χωρὶς νὰ βγοῦμε ἡμεῖς ἀπ' τὴν οὐδετερότητα, νίκησῃ ἡ Γερμανία; Σβύνεται ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Τουρκίας; μπαίνει τελεία καὶ παύλα γιὰ κάθε τι δικὸ μας ὅζω ἀπ' τὰ σημερινὰ μας σύνορα, δηλ. σὰ νὰ ξεριζώνουμε καὶ νὰ πετάμε τὴν καρδιά μας; μᾶς παίρνουν τὰ νησιά; οἱ Αὐστριακοὶ προσαρτοῦνε τὴ Σερβία, φτάνουνε στὰ σύνορά μας, ὅπου βεβαίως δὲ θὰ σταθοῦν, ἀλλὰ θὰ κατεβροῦνε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τότες βέβαια δὲ μένουν οὔτε Σέρρες οὔτε Καβάλλα, ποὺ θὰ δοθοῦν στὴ Βουλγαρία. Αὐτὰ ναι τὰ λιγότερα ποὺ θὰ συμβαῖν. Πῶς θὰ σωθοῦμε τότες ἀπὸ τέτοιον κατακλυσμὸ; Μοναχὰ μὲ τὸ νὰ γερμανέψουμε. Ἐ, λοιπὸν αὐτὸ ἄς κάνουμε, κι ὅταν νικήσῃ ἡ Γερμανία κ' ἡμεῖς βρισκοῦμαστε μὲ τοὺς ἀντιπάλους τῆς ὅπως βαφτιστήκαμε Δαναοί, Ρωμιοὶ καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο, ἄς βαφτιστοῦμε καὶ Γερμανοί! Κι ὥς Γερμανοὶ πεῖς ἴσως πάρουμε πάλι Πόλη καὶ Μικρὴ Ἀσία! Ἀλλὰ πρωτύτερα, ποὺ δὲν πρέπει νὰ συντελέσουμε νὰ νικήθῃ ἡ Γερμανία συμμαχώντας μὲ τοὺς ἀντιπάλους τῆς καὶ βοηθώντας τοὺς τοῦλάχιστο στὴν προσπάθειά τους νὰ σαρώσουν τὴν Τουρκία καὶ νὰ ἐλευθερώσουν τὸν ὑπόδουλο Ἑλληνισμὸ;

Τὸ συμπέρασμα μας μὲ δυὸ λόγια εἶναι ὅτι γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος τώρα μιὰ μοναχὰ ὑπάρχει πολιτικὴ,

αὐτὴ ποὺ ζήτησε νὰκολουθήσῃ ὁ Βενιζέλος. Κι ὁ Βασιλιάς μας, ἂν θέλῃ νὰναι Βασιλιάς μας, δὲν μπορεῖ νὰ ἄλλῃ πολιτικὴ. Κι ἂν παραλογιζόμαστε καὶ χάσαμε τὸ μυαλό μας οἱ Ἕλληνες, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς εἶνε λογαριασμὸς δικὸς μας. Ἄν πρόκειται νὰ ξολοθρευτοῦνε πάνου ἀπὸ δυὸ τρίτα τῆς Εὐρώπης, ἄς ξολοθρευτοῦμε κ' ἡμεῖς μαζί!

23.2.15 Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΜΟΥ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΟΥ κ. ΠΑΔΛΗ

Τὴν περασμένη Κυριακὴ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Πειραιῶτες πρόσκοι, μὲ τὴν ὀδηγία τοῦ κ. Κ. Μελά καὶ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τους, κάμανε στὸ Σκαρμαγκὰ ἓνα ὥρατο καὶ πρωτότυπο, γιὰτί ἴσια ἴσια εἶναι ἐλληνικώτατο, ἀγώνισμα, τὸ **ἀνέβασμα στὸ βουνό**. Τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ τὸ ἐπινόησε ὁ κ. Πάλλη, καὶ ὁ ἴδιος ἔδωσε καὶ τὸ βραβεῖο, 500 δραχμές.

Θυμάμαι, τὸν Τρυγητὴ τοῦ 1914, σὰν ταξιδεύαμε μαζί στὸ Μωριά, ἓνα πρωὶ ποῦχαμε ἀνεβῆ στὸ Κρόνιο τῆς Ὀλυμπίας, μοῦ εἶπε:

— Ἡ χώρα μας εἶναι γιομάτη βουνά, χώρα ὀρεινὴ, καὶ πρέπει νὰ συνειθίσουμε οἱ Ρωμιοὶ νὰν τάνεβαίνουμε. Γιὰ τοῦτο συλλογίστηκα πὼς ἓνα ἀγώνισμα ρωμαϊκὸ θάνα καὶ τὸ ἀνέβασμα βουνοῦ. Καὶ τὸ πρότεινα στὴν Ὀλυμπιακὴ ἐπιτροπὴ, καὶ ὀρισα μάλιστα καὶ βραβεῖο. Μὰ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν τὸ δέχτηκε.

Κι ἀποροῦσε γι' αὐτό. Καὶ μ' ὅλο του τὸ δίκιο. Νά, ὁ μὲν ποὺ ὅ,τι δὲ δέχτηκε, στενοκέφαλα, ἡ Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ, βρέθηκε ὁ κ. Κ. Μελάς νὰν τὸ πραγματοποιήσει. Κ' ἔτσι τὴν περασμένη Κυριακὴ, μὲ τοὺς προσκόπους, ἔγινε τὸ πρῶτο ἀγώνισμα καὶ πέτυχε καὶ καθιερώθηκε πιά. Καὶ θὰν τὸ ἴδουμε σίγουρα καὶ στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες μιὰ μέρα.

Κι ἂν εἶναι, ἐξὸν ἀπὸ τὴν ὁμορφιά του, καὶ χρήσιμο κ' ἐθνικὸ τὸ ἀγώνισμα αὐτό, δείχτηκε στοὺς πολέμους μας ποὺ οἱ φαντᾶροι μας εἶχανε νάνεβροῦνε τόσα βουνά καὶ τάνεβήκανε θαματοεργώντας.

T.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Ψυχάρης μᾶς γράφει: «Δὲν εἶταν παραίτηση τοῦ Βενιζέλου. Εἶταν παραίτηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μιὰ Ἑλλάδα ποὺ φοβάται, εἶναι μιὰ Ἑλλάδα χτυπημένη».

— Εἶδαμε τὸν *εφτάλογο*, (τὸ καινούργιο δηλ. καταστατικό, μὲ τὰ ἑπτὰ του ἄρθρα, τῆς «Φοιτητικῆς συντροφιάς») καὶ μᾶς ἄρεσε. Μακάρι τὰ φιλότιμα τὰ παιδιὰ νὰ κάνουν ὅ,τι τάζουν, καὶ ἄς εἶναι μεγάλα καὶ δυσκολοκατόρθωτα αὐτὰ ποὺ τάζουν. Στὸ τελευταῖο ἄρθρο καθιερώνεται ἡ Δημοτικὴ ὡς ὄργανο τῆς Συντροφιάς. Μπράβο.

— Ὁ ποιητὴς Μαλακάσης μετᾶφρασε ὅλες τῖς «Stances» τοῦ Μωρεᾶς. Εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς στείλῃ μερικὰς ἀπ' αὐτὰς καὶ θὰν τίς τυπώσουμε στὸ ἐρχόμενο φύλλο.